

Vær' opmærksom, når du skal bestille en forældreskabsbestemmelse på en kalv!

Anders Fogh og Ann Sørensen, SEGES

I 2017 har vi ændret analysemetoden, som vi bruger til forældreskabsbestemmelse fra at bruge DNA-mikrosatellit- til at bruge SNP (udtales SNIP). Det betyder blot, at vi bruger en nyere, billigere og mere sikker metode. Desværre medfører det også, at vi i en overgangsperiode mangler SNP-oplysninger på dyr/forældre, som ikke er analyseret med den nye metode.

Rent praktisk betyder det, at du skal være speciel opmærksom, når du bestiller forældreskabsbestemmelse på en kalv, hvor du forventer, at far og/eller mor ikke behøver at blive testet igen, fordi de eksempelvis er insemineringstyre, tidligere stambogsførte foldtyre eller der tidligere er indsendt væv eller blod til GenoSkan.

MEN - Der skal være SNP-analyse på begge forældre, for at vi kan bekræfte forældreskabet

Tidligere analyserede danske dyr/forældre

For de fleste danske dyr/forældre, der tidligere har været en del af en forældreskabsbestemmelse, eksempelvis stambogsførte tyre, er der materiale (væv eller blod) på GenoSkan. I dette tilfælde skal materialet blot analyseres igen med den nye SNP-metode. Den omkostning tilfalder den første, som bestiller en forældreskabsbestemmelse, der involverer dyret, også selvom der er tale om eksempelvis en insemineringstyre.

For dyr/forældre, der er analyseret for mere end **5 år** siden, kan GenoSkan ikke garantere, at der findes materiale på laboratoriet. MEN i de fleste tilfælde findes materialet. Vi har endnu ikke oplevet andet. Det er derfor **vigtigt**, at du beholder **"fluebenet"** ud for den givne forælder i bestillingsbilledet for, at materialet bliver analyseret med den nye SNP-metode. Hvis der bestilles TSU-rør, bliver de sendt ud til alle de dyr i bestilling, hvor der ifølge visningen på skærmen ikke er væv eller sæd på laboratoriet. Hvis du får tilsendt et TSU-rør til en forælder, hvor der allerede findes væv inde på, kan du gemme TSU-røret til senere brug.

Udenlandske fædre eller mødre

For udenlandske forældre er status i februar 2018, at der yderst sjældent er SNP-oplysninger. Normalt har vi kun DNA-mikrosatellit oplysninger fra udlandet, som vi har modtaget sammen med stamtavlen i forbindelse med importen af sæd eller dyret selv. Samtidig har vi ikke mulighed for at lave en SNP, da der som oftest ikke er vævsprøve eller sædstrå til rådighed på GenoSkan.

Det betyder, at når du bestiller en forældreskabsbestemmelse på et dyr, hvor den ene eller begge forældre er udenlandske, har du 2 muligheder:

1. Hvis faderen er sædimport, sendes sædstrå til GenoSkan, som laver en SNP-analyse.
2. Bestem forældreskab vha. den tidligere DNA-mikrosatellit metode for dyret og forældre.

Det du rent praktisk gør er:

Kontakt SEGES-kundecenter på tlf. 7015 5015 eller e-mail Kundecenter@seg.es.dk og bestil DNA-forældreskab.

Den første mulighed er langt at foretrække, fordi det vil give en hurtigere overgang til det nye SNP-analysemetoder, men den anden mulighed kan desværre være den eneste mulighed – eksempelvis hvis der ikke er mere sæd til rådighed efter faderen, moderen er afgået eller det er ET-kalve, som er født ud af importerede embryoner.

Hvis du kommer i tvivl med bestillingen eller senere i processen, så ring til SEGES-kundecenter.

Hvornår kan jeg forvente svar på min analyse?

Der vil gå tid fra vævsprøven er bestilt til svaret foreligger, som der også gjorde ved den tidligere analysemetode! Hvis du ikke har TSU-rør til udtagning af væv liggende, kan det tage en uges tid før du modtager dem med posten. Der går ofte et tilsvarende antal dage før GenoSkan modtager de udtagne prøver, som du har indsender. For at sikre en rationel arbejdsgang på GenoSkan tager det 10 dage før analysen er færdig og resultaterne er overført til Kvægdatabasen. Kort tid efter analyseresultatet er færdigt og overført, bliver forældreskabet bekræftet eller afvist i en ugentlig kørsel på SEGES. Det er ikke længere GenoSkan, men SEGES via en ny Afstammingsdatabase i kvægdatabasen, som bekræfter forældreskabet, Samlet kan der f.eks. gå op til 30 dage fra forældreskabet er bestilt til du kan se resultatet i DMS, eller på udskrifterne Stamtavlen eller Id-kort i WebdyrPlus. Hvis du ikke har adgang til DMS eller WebdyrPlus, kan du bestille udskrifterne i SEGES kundecenter på tlf. 70155015 eller e-mail Kundecenter@seg.es.dk.

Læs og se også:

Læs artiklen "Bestil Genetiske analyser i ny Webbutik" og se video på Dansk Kødkvægs hjemmeside - www.danskkoedkvaeg.dk eller www.landbrugsinfo.dk/genetiskeanalyser